SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 186. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 30, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го ВЕРЕСНЯ 1989 Ч. 186. РІК XCVI.

УРЯД ПОЧАВ БОРОТЬБУ ПРОТИ ДЕМОКРАТИЧНИХ ОБ'ЄДНАНЬ В УКРАЇНІ

Львів. — Минулого тижня до Львівської обласної ради у справах релігій викликали священиків церкви свв. Петра і Павла, яка недавно вийшла з-під влади московського патріярхату. Священикам оголосили, що найближчим часом у них відберуть церкву і конфіскуют усе церковне майно, а саму церкву закриють.

До місця майбутнього пам'ятника Т. Шевченкові у Львові в ніч на 21-ше вересня під'їхало кілька автомобілів з міліціонерами, якими керував підполковник. Він наказав зняти усі прапори України, республік Прибалтики, Грузії та Вірменії, які були виставлені навколо.

Організовано кампанію проти народно-демократичних рухів і в столиці України Києві. На Центральному стадіоні 16-го вересня обком партії влаштував великий мітинг протесту проти Народного Руху України за Перебудову. Мітинг попередила широка кампанія в пресі. Телеграфне агентство України розповсюдило заяву тиражем 600,000, у якій різко критикується НРУП. Крім того цю заяву надрукували всі українські газети. Учасників мітингу підбирали партійні комітети державних установ та організацій. Вони пообіцяли всім учасникам мітингу оплатити за участь у ньому, як за робочий день і ще й додатково надати вихідний день серед тижня.

Стало відомо, що на київському заводі „Більшовик" робітників повчали як бити „націоналістів", вихоплювати в них національні прапори й топтати черевиками.

Мітинг почався в суботу в год. 11-ій ранку. Зібралося близько 50,000 людей. На бортиках стадіону висіли гасла: „КПСС — ініціятор і гарант перебудови!", „Злочинності — бій!", „Об'єднуйтесь у робітничі дружини!", „Рішучу відсіч екстремістам з УГС і УНДЛ!"

Мітинг відкрив перший секретар міськкому партії Корнієнко. Виступали: секретар ЦК КПУ Єльченко, „знатні" робітники, колгоспники, партійні активісти. Всі вони різко засуджували Народний Рух України, звинувачуючи його в розпалюванні міжнаціональної ворожнечі та в антисовєтській діяльності. Були також різкі напади на депутатів Верховної Ради СССР від України, які підтримують НРУП.

На захист Народного Руху України виступили народні депутати В. Грищук і Володимир Яворівський, але їхні промови освистали. Однак частина присутніх гаряче вітала представників НРУП і протестувала проти виступів партійних апаратчиків. Відомо також, що партійні активи деяких підприємств і наукових інститутів прийняли резолюцію, яка засуджує цей, організований партійними консерватистами, мітинг. Серед них Інститут фізики АН УССР і Науково-дослідний інститут надтвердих металів.

Під час мітингу міліція припиняла будь-які спроби підняти блакитно-жовті прапори.

Р. Рудницький концертував на цілі УГС

Янґставн, Огайо. — Піяніст Роман Рудницький, професор музики в університеті в Янґставн, Огайо, який щороку роз'їздить з концертами по світі, провів минуле літо в турне по Австралії.

Він дав 44 концерти з таким успіхом, що отримав запрошення на приїзд туди знову у 1991 році.

Три концерти дав безплатно на українські цілі, а саме: 19-го серпня в Мельбурні на Фонд Української Гельсінкської Спілки та 19-го вересня у Сиднеї на Центр Українських Студій при тамошньому університеті.

У листопаді ц.р. Р. Рудницький концертуватиме на Тайвані, в Борнео, Сінґапурі і Маляйзії. У травні 1990 року він концертуватиме в Англії.

Український різьбар здобув перше місце

Чикаґо. — Юнійний журнал „Карпентер", за серпень 1989 року, що виходить у Вашінґтоні накладом понад 2 мільйони для Америки і Канади, помістив короткий допис члена столярської спілки ч.1027 в Чикаґо, мистця Дам'яна Стельмаха про святкування 1000-ліття Хрищення України.

Різьбар Д. Стельмах мав свою виставку мистецьких виробів в травні 1988 року.

Поміж 42-ма півфіналістами він здобув перше місце.

Журнал помістив фото Д. Стельмаха з багатьма зразками його різьби.

Сеньйори з Філядельфії організують поїздку до Вашінґтону

Філядельфія. — Управа Українських Сеньйорів у Філядельфії повідомляє, що у зв'язку зі святкуваннями 175-річчя народження Тараса Шевченка організується поїздка до Вашінгтону в суботу, 7-го жовтня.

Автобус зупиниться перше коло дому „Вознесіння" при Френклин вулиці в год. 6:30 ранку. Опісля, в 7-ій год. ранку виїзд до Вашінгтону з площі УОКЦентру. Проситься всіх сеньйорів, як теж і інших громадян, які бажають поїхати на ці святкування, зголошуватися негайно до Марії Данилів, тел. 676-8059. Місце в автобусі запевнене тільки тоді, коли буде заплачене. З огляду на те, що святкування починаються вже 11:30 перед полуднем автобус виїде з Філядельфії точно о год. 7-ій ранку.

У Ню Йорку доповідав редактор „Всесвіту"

Ню Йорк (Х.В.Ф.). — У четвер вечером, 21-го вересня ц.р. у приміщеннях Наукового Товариства ім. Шевченка з інформативною доповіддю виступив головний редактор журналу „Всесвіт" Олег Микитенко.

Свій виступ розпочав О. Микитенко привітом для земляків, з якими зустрічається вперше, але все ж таки сподівається, що не востаннє, бо вважає, що такі спілкування повинні продовжуватися та поглиблюватися.

Доповідь мав на тему свого журналу „Всесвіт", що є, як він підкреслив, єдиним у світі українським журналом іноземної літератури, а при тому пригадав слухачам і про те, що художній переклад є невід'ємною частиною національної культури, тому й не дивно, що гордиться тим, що в Україні такий журнал появляється. В цьому місці доповідач зупинився на декількох фактах з історії видавання „Всесвіту" та поінформував присутніх, що журнал заснований 1925 року, тепер видається в Києві кожного місяця обсягом 192 сторінки з багатьма ілюстраціями, тиражем 60,000 примірників, а з 1925 до 1935 років виходив у Харкові.

Відродився „Всесвіт" у 1958 році по смерті Сталіна та у повоєнні роки надрукував твори 2,200 авторів із 105 країн світу в перекладі з 55 мов. „Всесвіт" друкує вірші, оповідання, повісті, романи, п'єси та есеї сучасних письменників усіх країн, нові українські переклади шедеврів давньої літератури Заходу і Сходу, як також широко інформує про взаємозв'язки української літератури й мистецтва з літературою й мистецтвом зарубіжних країн, розповідає про місце української культури в світі.

З неабиякою гордістю говорив ред. О. Микитенко про осяги „Всесвіту", а зокрема коли розповідав про те, що саме „Всесвіт" першим надрукував твір Дж. Орвелла "1984" минулого року, а в цьому році матеріял американського лікаря Пітера Ґейла про лікування потерпілих від вибуху в Чорнобилі, матеріяли Роберта Конквеста про голод в Україні в 1932-33 роках і англійські документи про ці події. Говорив і про те, що „Всесвіт" вже надрукував українистичні публікації про життя українців за кордоном і плянує це дальше робити, включно з творами Нюйоркської групи з Америки та праці Романи Багрій з Канади.

Тут гість з України перейшов до розповіді про теперішні зміни і події в Україні, заторкуючи такі справи, як закон про вибори, проєкт закону про мову, про Това-

(Закінчення на стор. 3)

ПЛЯНУЮТЬ ЗМІНИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ

Шарлотсвілл, Ва. — Президент Джордж Буш і губернатори стейтів Америки відбули дводенну зустріч-конференцію щоби узгіднити деякі справи, які відносяться до навчальної системи в ЗСА.

Конференція відбувалася у дуже підхожій атмосфері для наміченої цілі, бо в одному із приміщень університету Вірджінії, основником і фундатором якого був всім відомий американський політичний діяч, секретар Державного департаменту, третій з черги Президент ЗСА та автор Деклярації Незалежности Томас Джефферсон. На кінцевій сесії конференції у четвер, 28-го вересня ц.р., проголошено, що всі губернатори країни погодилися з президентом Дж. Бушем в тому, що шкільна система в ЗСА потребує негайних і ґрунтовних змін, а найважливішими точками до осягнення названо елімінацію неписьменности, зміну навчальних програм з метою однаковости в цілій країні та вщіплення переконання вчителям, що вони є відповідальні у великій мірі за знання своїх учнів.

У прочитаній спільній заяві сказано, що „прийшов час вперше в історії Америки встановити ясні цілі крайового маштабу освіти, котрі дадуть змогу нашій молоді своїм знанням позмагатися на міжнародному полі". Точне з'ясування тих цілей має приготовити Білий Дім у співпраці з губернаторами країни на одобрення конференцією Асоціяції губернаторів ЗСА, що відбудеться в лютому 1990 року.

Цю конференцію заініціював президент Дж. Буш згідно з його обіцянкою, у передвиборчій кампанії, що він буде „Президентом освіти". Скептично задивлялися деякі аналітики на успіхи такої конференції, але вкінці мусіли визнати, що ця конференція таки дала конкретні результати й якщо намічені точки будуть в лютому узгіднені, то це буде великим досягненням Президента на полі американського шкільництва.

Президент Дж. Буш сказав, що „американський народ є готовий до радикальних змін в ділянці шкільництва і ми не маємо права його розчарувати".

Появилося нове видання „Лікарського Вісника"

Чикаго (П. Пундій). — Вже появилося нове число „Лікарського Вісника", ч. 119, за зиму 1989 року, що незабаром буде розіслане всім членам УЛТПА та науковим установам.

Це видання має дві обширні і цікаві наукові статті д-ра Павла Джуля, редактора „Лікарського Вісника" про втрату слуху і методи регабілітації, та д-ра Володимира М'ялковського (з Мюнхену) про сучасні методи лікування жовчових каменів.

Потім слідує історичний нарис д-ра Гейнріха Шульца про охорону здоров'я в Україні та біографічний спомин д-ра Йозефа Швайцера з Праги про проф. Івана Горбачевського.

Після наукової частини слідує редакційна стаття „Чи прийде до відродження української мови в Україні?", де є наведені думки і поради д-ра Любомира Пирога з Києва, недавнього гостя на лікарському науковому з'їзді в Чикаґо.

Відтак слідує стаття Ю. П. Сніженка, що була друкована в київському журналі „Врачебное Дело" про запобігання розповсюджень недуги АІДС в Україні, та огляд медичної преси в Україні.

В другій частині журналу є подані біографічні нариси про нових українських лікарів (д-р Мирон Боднар, д-р Христина Ірина Клюфас, д-р Андрій Корчак-Городиський та д-р Мирон Левицький).

В третій частині є поданий обширний звіт зі знімками 2-го Конгресу українських лікарів у Відні в 1988 році.

В кінцевій частині є подані посмертні згадки про українських лікарів.

В. ЩЕРБИЦЬКОГО УСУНЕНО

ПАРТІЯ ОБРАЛА В. ІВАШКА

Москва. — У четвер, 28-го вересня, пленум Центрального комітету Комуністичної партії України, який відбувся у присутности Михаїла Ґорбачова, усунув першого секретаря ЦК КП України Володимира Щербицького і вибрав на цей пост його заступника Володимира Івашка.

В. Івашко.

71-річний В. Щербицький був виведений у середу, 20-го вересня, зі складу Політбюра КПСС, в якому був останнім — не рахуючи самого М. Ґорбачова — ставлеником Леоніда Брежнєва. Пресове агентство Ассошіейтед Пресс також повідомляє, що у вівторок, 19-го вересня, Л. Брежнєв був посмертно позбавлений ордена „Перемоги" — однієї з численних нагород, якими покійний вшанував себе, будучи генеральним секретарем.

В. Щербицького вважали одним з найбільш консервативних членів Політбюра і той факт, що Ґорбачов так довго не усував його, викликав здивування зарубіжних совєтологів. У лютому, напередодні виборів на з'їзд народних депутатів, М. Ґорбачов зробив п'ятиденну поїздку по Україні і, як висловлюється аґентство АП, на кожній зупинці „демонстративно затирав Щербицького, з лиця якого не сходив кислий вираз". Генеральний секретар зустрівся тоді з представниками українського національного руху, який від того часу досягнув великого розмаху.

Зразу ж після від'їзду генерального секретаря Щербицький посилив репресії проти демонстрантів і вільнодумців, але це не збільшило йому популярности на Україні: виборці тричі відкидали його кандидатуру, поки, нарешті, його не вибрали на з'їзд народних депутатів від міста Донецька. Відносний спокій, що його Щербицькому довго вдавалося втримувати на Україні, вибухнув в липні, коли вуглекопи Донбасу приєдналися до своїх страйкуючих колеґ зі Сибіру.

Присутність М. Ґорбачова на пленумі ЦК Комуністичної партії України свідчить про важливість, що її генеральний секретар і президент надавав цьому заходові. Спеціялісти згадують, що він був присутнім на зборах у Московському міському комітеті в 1987 році, на якому Бориса Єльцина зняли з посади першого секретаря московської партійної організації, а в липні ц.р. їздив у Ленінград і був присутній, коли знімали тамтешнього партійного секретаря Юрія Соловйова.

Як повідомило совєтське пресове аґентство ТАСС, на місце Щербицького претендували двоє — Володимир Івашко і Станислав Гуренко. ТАСС не наводить підсумків голосування, але з його кореспонденції виходить, що Івашко переміг з більшою перевагою.

Володимир Івашко народився 28-го жовтня 1932 року в Полтаві. Закінчив Харківський гірничий інститут, кандидат економічних наук. Працював викладачем у Харківському гірничому інституті та в Українському заочному політехнічному інституті. Від 1973 року був завідуючий відділом, а від 1978 року — секретарем Харківського обласного комітету партії. Від лютого 1986 року — другий секретар ЦК Компартії України, кандидат у члени Політбюра ЦК Компартії України.

Наскільки можна зрозуміти зі статті, яку В. Івашко надрукував минулого літа в газеті „Правда", він є прихильником курсу реформ.

На „Тризубівці" відбудеться тенісовий турнір

Філядельфія. — Тенісова ланка при УСО „Тризуб" у Філядельфії запрошує всіх тенісистів українського походження взяти участь в Другому осінньому тенісовому турнірі „Тризуб", який відбудеться в суботу і неділю, 4-го і 5-го жовтня ц.р. на власних кортах в Горшамі, Па.

Турнір відбудеться тільки в поодиноких іграх (сінглях) і в кожній віковій групі, до якої зголосяться чотири або більше змагунів і змагунок. Початок турніру для дорослих — 9:30 вранці, в суботу, а для юнаків і юначок, год. 2-га по полудні.

Зголошення до 12-го жовтня приймає Юрій Савчак, 7828 Frontenac Str., Philadelphia, Pa. 19111; телефон (хата((215(745-9637; (праця) (215) 227-9426.

Оплата за турнір 15 дол. для дорослих і 10 дол. для юнаків і юначок.

„ЯКА КРАСА — ВІДРОДЖЕННЯ КРАЇНИ!"

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Здається давно вже ці слова О. Олеся не мали такого глибокого значення, як саме 8-го до 10-го вересня 1989 року, коли у Києві проходило зібрання Народного Руху України за Перебудову.

Про цей знаменний у теперішній історії України день розповідає нам його учасник д-р Тарас Гунчак, професор Ратґерського університету і головний редактор „Сучасности", а в його розповіді стільки зворушення і радости, що вони передаються нам — слухачам, усім членам редакції „Свободи", „Українського Тижневика" і членам Екзекутиви Українського Народного Союзу.

Проф. Т. Гунчак.

Із запертим віддихом сидимо у конференційній залі та переживаємо із очевидцем хвилюючі моменти цього першого всенародного зібрання, яке поставило свою печать на новому відродженні, що огорнуло сьогодні Україну.

„Це були і жаль, і біль і радість", — каже проф. Т. Гунчак, який був єдиним свідком цих днів із терену ЗСА разом із Ларисою Фрідленд з Канади і Ярком Кошевим з Англії. Але хоча учасників заморської України було дуже мало, на з'їзд явилося 1,109 делеґатів, в тому 224 члени Комуністичної партії України. Були заступлені всі області України і це було справжнє всенародне зібрання, в якому панувало одне спільне бажання — з'єднатися. Оцю єдність паки і паки підкреслювали всі промовці, байдуже були вони українцями чи іншої національности.

Т. Гунчак з видимим зворушенням розповідає нам про момент, коли говорив до присутніх один із шахтарів Донбасу російською мовою, пояснюючи, що він є саме жертвою русифікаційної політики в Україні, бо його ніколи не навчили говорити рідною українською мовою.

„Цей установчий з'їзд Народного Руху України відбувався у прегарній залі палацу культури політехнічного інституту — оповідає дальше Т. Гунчак — прибраний гербами усіх областей, посередині були прапори, а над ними вгорі — тризуб!"

Наш гість захоплений організацією з'їзду, блискучим проводом його, що лежав в руках Михайла Гориня, і доповідями, що були на високому інтелектуальному рівні.

Знаєте, — стверджує Т. Гунчак — їм імпортувати наших інтелектуалів чи політиків не потрібно. Коли Володимир Яворівський святочно відкривав з'їзд, а замаяли синьо-жовті прапори, відчувалося повагу і велич того моменту, а рівночасно повну діловість і реалізм".

Т. Гунчак розповідає раз про один то про другий виступ речників різних груп та ділянок, про блискучий виступ Левка Лук'яненка, про вдумливі міркування Івана Дзюби, про потребу привернення закону Божого Євгена Сверстюка. Були також цікаві виступи як ось, наприклад, полковника совєтської армії Мартиросяна який переконував, що армію не можна вживати проти народу, або завідуючого ідеологічним відділом ЦК

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

НА ФОРУМІ ПЛЕНАРНОЇ сесії Організації Об'єднаних Націй виступив британський міністер закордонних справ Джан Мейджор з пропозицією для громадян Гонг-Конгу від уряду Британії, в якій говориться про те, що коли в 1997 році Китай, перевбравши Гонг-Конг, не дозволить їм користуватися свободами західнього стилю, вони зможуть переїхати до Англії. У прочитаній пропозиції не говориться про яких громадян Гонг-Конгу мова, ані про кількість тих, що Англія прийме на постійне поселення. Одначе британські урядові чиновники підкреслюють свої сподівання, що така пропозиція заохотить Китай придержуватись підписаної ним угоди 1984 року, в якій говориться про затримання специфічного Гонґ-Конґові стилю життя та тих його „конечних" громадян, які мають запевнити Гонг-Конгові провідне місце як фінансового центру Азії.

ПРАВООХОРОННІ ВЛАСТІ ЗСА та Канади стверджують, що останнім часом банкову систему Канади починають уживати для збуту нелеґально зароблених грошей з продажу наркотиків. Ці твердження входили у таємний звіт, котрий приготовили Управління для справ наркоманії та Канадська королівська кінна поліція. У звіті говориться про те, що сотні мільйонів долярів кожного року нелеґально перевозять до канадських баків, щоби обійти американські банкові закони, які були ухвалені саме для того, щоби могти перешкодити торгівцям наркотиків у їхній торгівлі. Офіційні чинники Уряду президента Джорджа Буша побоюються, що ця діяльність торгівців наркотиками значно збільшиться в Канаді у близькому майбутньому з уваги на вільну торгівлю поміж обидвома країнами.

В АТЕНАХ, СТОЛИЦІ ГРЕЦІЇ, парлямент яким впродовж цілої декади Андреас Папендреу контролював політичним життям країни, проголосував щоби змусити колишнього прем'єра стати під суд за хабарництво і приймання крадженних грошей. Ця ухвала, що пройшла голосами 165 до 121 буде, першою в історії Греції, що стосується оскарження колишнього прем'єра у кримінальній поведінці. На цьому засіданні парлямент Греції оскаржив також чотирьох колишніх міністрів з уряду прем'єра А. Папандреу. Всі ці оскарження — це наслідок цілорічної праці спеціяльної слідчої парляментарної комісії. А. Папандреу та його колишніх міністрів буде судити суд із 12-ох суддів, створений спеціяльно для цієї справи.

В АМЕРИЦІ

ЩОБ ЗАПОБІГТИ СКАСУВАННЮ пляну медичного забезпечення старшого населення Америки, демократи запропонували обмеження багатьох пунктів програми та введення додаткового податку, який би покривав високі кошти. Демократичні лідери пропонують зрізати покриття коштів за лікарні та лікарські послуги, а додатковий податок має досягти 800 долярів для особи. Програма медичного забезпечення може бути врятована лише прямим втручанням президента Джорджа Буша, Адміністрація якого залишається осторонь, вичікуючи реакції демократів на президентський плян редукції податків з прибутків, як також його пропозиції відносно забезпечення дітей. Обі пропозиції Адміністрації Президента знаходяться в одній кишені бюджету разом із медичним забезпеченням.

ПРОГРАМА ПРОТИРАКЕТНОЇ оборони президента Роналда Регена, базована на космічних дослідженнях, яка на протязі семи років отримувала зростаючу фінансову підтримку, стоїть перед серйозним бюджетним обмеженням. Ця програма почала відчувати труднощі технічного, бюджетного та правового характеру ще перед тим, як Джордж Буш став президентом. Адміністрація Дж. Буша, яка не проявляє великого ентузіязму по відношенню до програми протиракетної оборони, під тиском Конґресу згодиться на великі редукції бюджету Пентагону в 1990 році, що нараховуватимуть 900 міл. долярів.

ЗАЛЕЖНІСТЬ КРАЙОВОГО управління астронавтики і дослідження простору від приватних контракторів поступово руйнує здатність цієї організації керувати своєю діяльністю, втримувати безпеку та вести контролю над коштами. Більше половини працівників НАСА — це контрактори, решта — цивільні. Велика частина бюджету, який нараховує 11 біл. дол. витрачається на постачання. Проблеми з контракторами викликані фальсифікацією документів, надмірними цінами на складові частини та надмірними прибутками підрядників. Занепокійливі проблеми НАСА розглядаються в Сенаті та в Білому Домі.

10 ОСІБ ЗАГИНУЛО, А 11 БУЛО поранених, коли 27-го вересня ц.р. недалеко від Ґренд Кенйону, розбився літак. Починаючи від 1962 року, прогулькові літаки типу „Твін Оттер" зазнали 77 аварій, у яких загинуло 135 осіб. За цей самий період часу у Ґренд Кенйоні було 89 аварій, у яких загинуло 105 осіб.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Америка й Об'єднані Нації

Історія взаємин між ЗСА і ООН записала різні стадії. Почалося від захоплення, що ось на території Америки, у скляному палаці в Ню Йорку, засновано інструмент світового миру. Не треба було довго чекати на розчарування. Присутність Совєтського Союзу в Раді Безпеки, як постійного члена з правом „вета", спаралізувала діяльність ООН, як мирового арбітра. Амбасадори СССР в ООН слухали вказівок із Москви і вели політику „нєт". Нікіта Хрущов, що гатив черевиком по столі, що його має кожний делеґат, став неначе символом ролі СССР у тій формально найвищій і надрядній міжнародній установі. Настрій захоплення в Америці за Гаррі Трумана (33-го з черги президента ЗСА) перейшов до такого легковаження тієї установи за Роналда Реґена (40-го з черги президента), що Америка припинила вплачування своїх членських внесків. Це все ще була ера холодної війни, дарма що Реґен брав участь аж у п'яти „вершимних" конференціях з лідерами Москви. Джордж Буш обіцяв був у своїй виборчій кампанії продовжування політики Реґена. Але не завжди і не в усьому. Буш був за урядування Ричарда Ніксона амбасадором в Об'єднаних Націях. Він мав прикрий досвід, коли програв у своїй кампанії на терені ООН проти допущення туди суходільного комуністичного Китаю з виключенням з Ради Безпеки демократичного Тайвану. Але мусів примиритися з новою ситуацією, коли Ніксон у товаристві свого дорадника у справах крайової безпеки Генрі Кісінджера полетів до Пекіну і започаткував новий етап у політиці ЗСА супроти Далекого Сходу. Сам Буш став першим амбасадором Пекіну. Коли Джордж Буш, вже як президент З'єднаних Стейтів виголосив промову на початку 44-ої сесії Генеральної Асамблеї ОН в минулий понеділок то виступав у характері приятеля цієї установи. Він уже раніше звернувся був до Конґресу, щоб вплатити до ОН 451 мільйон дол. на рахунок залеглих внесків та призначити додаткових 254 мільйони на мирові цілі ОН.

Зворот у відношенні Америки до Об'єднаних Націй за теперішнього президента — це, мабуть, ще важливіша подія, як його конкретна пропозиція спочатку щодо редукції, а згодом повного знищення хемічної зброї. Буш запропонував Совєтському Союзові, щоб ЗСА і СССР зредукували існуючий арсенал хемічної зброї на 50 відсотків та сприяли існуючий перманентній конференції у Женеві, яка повинна б заборонити таку зброю у всьому світі. За коментарями преси, західні великодержави, в першу чергу, Америка й Великобританія, мають такі розвідчі апарати, що большевики не могли б, порушуючи підписаний договір, скрити поважні склади хемічної зброї. Вони користувалися трійливим газом у винищуванні ворожого совєтській окупації автохтонного населення в Афґаністані. Отже совєти не є у цій справі найбільшою журбою. Є нею Лібія — Сирія — Іран, країни які сприяють міжнародному тероризмові і вважають, що хемічна зброя в їхніх руках заступить їм різні інші роди зброї, яких вони не мають. Верифікацію на їхньому терені могла б — у теорії — проводити тільки Ораганізація Об'єднаних Націй.

У теорії ООН все ще є інструментом миру. У практиці можна на пальцях вирахувати, скільки разів мирові заходи ООН мали успіх. В актуальній ситуації у різних пунктах ґльобу є неспокій, відбувається громадянська війна, є загрозливі для світового миру постійні бочки пороху. Досить вказати на Близький Схід з хронічним ізраїльсько-арабським конфліктом та з м'ясорубкою у Ливані, на щораз нові акти террору південноірляндської Армії Визволення проти британських військ у Північній Ірляндії. На африканському континенті є проблема Етіопії і Намібії, у Середній Америці маємо боляки Нікараґуа і Панами. Буш не назвав ні одної з тих країн за іменем. Але апелював загально до Об'єднаних Націй і їх генерального секретаря Гавіє Переза де Куеєра, щоб вони використали покращану коньюнктуру для пожвавлення своєї миролюбної місії. Буш уважає, що настала краща коньюнктура у зв'язку з подіями всередині СССР і покращання відносин між ЗСА і СССР. Названий генеральний секретар ОН вже їздив на Близький Схід у зв'язку з „закладниками", що їх схопили і все ще в'язнять мусулманські фанатики. Одинична інтервенція не поможе, коли йдеться про злочинних террористів чи злочинців у проводі держав. Але колективна акція може мати кращий успіх. Біда в тому, що кожна така акція вимагає сотень мільйонів гроша, яких немає.

Але і місто Ню Йорк, і вся Америка не хочуть втратити цієї, хоч як контроверсійної, установи, якою є Об'єднані Нації. Сумнівно, що Бушеві вдасться надхнути ООН іншим духом і перетворити терен щорічної зустрічі лідерів світу на реальний чинник світового миру.

ЛИСТ З УКРАЇНИ

Слава Ісусу Христу!
Дорога сестричко,
Марусю!

Ніби в чарівному казковому сні швидкотічно промайнула наша зустріч. Вперше розмовляв і бачив людину з Вільного Світу. Зустріч з Вами переповнила мене враженнями, надала велику наснагу, але й посіяла смуток. У діяспорі ви ходите по чужій землі, тужите за рідною Україною, хоч маєте всі життєві блага, головне — маєте свободу. А ми навпаки: ходимо по рідній, сплюндрованій землі, над нами рідне голубе небо. Та конає Дніпро-Славутич і наші багаті землі та карпатські полонини. На рідній землі ми — раби-жебраки...

Та я оптиміст! Досить печалі. Розповім усе по порядку. Як ото розпрощалися ми з Вами, 23-го серпня купив я квиток на 24-те, щоб їхати додому. А що вільного часу залишалося багато, то пішли ми з Іваном Кандибою до того місця, де буде стояти пам'ятник Т. Шевченкові. Там уже зібралися тисячі львів'ян і гостей. З блакитно-жовтими прапорами колони вирушили до стадіону „Дружба" для відзначення 50-ліття підписання ганебного пакту Ріббентропа-Молотова, та для засудження окупації Галичини і Прибалтики.

Біля стадіону живе 80-літній Михайло Шеремета — опришок, запорожець, січовий стрілець. Він — зразок, що втілює найкращі риси наших славних вояків. Приєднався до нас і ми втрьох вирушили на стадіон. Промовці засуджували змову між Сталіном і Гітлером, виступи були дуже патріотичними і мені теж кортіло виступити.

Опісля мітинґу колоною вирушили до центру міста. Попереду прапороносці. Міліція тільки кричала в гучномовці: „Громадяни, товариші, візьміть праворуч, пропускайте трамваї, транспорт!" Наближаючись до центру міста всі почали скандувати: „Геть Щербицького!". „Геть окупантів!", „Волю Україні!"

Біля пам'ятника Міцкевичеві взялися за руки й швидко охопили ланцюгом весь бульвар і площу навколо оперного театру, оточили живим кільцем, запалили свічки і продовжували скандувати. Молодь на мотоциклах з блакитно-жовтими прапорами об'їжджала навколо, ніби патруль. Десятки тисяч людей приєдналися... Це була відкрита мініфестація протесту проти окупантів. Ми захрипли від крику та дідусь переміг нас. Він бігав і кричав, а ми за ним ледве встигали. Потім знову був мітинґ біля майбутнього пам'ятника Кобзареві. А владоможці мовчали.

На другий день розпрощалися, а в поїзді Господь послав мені файну попутницю — галичанку з-під Коломиї. Коломию я вважаю серцем Галичини. Пишаюся і дивуюсь скільки та свята коломийська земля дала Україні й усьому світові славних імен. Маю там великих друзів, давно запрошують та все не вистачає часу. Моя голуба мрія — вклонитися славній коломийській землі.

У поїзді близько 20 людей роздивлялися ваші подарунки, фотографії, святі книги і образи. Роздав біля 10 карток-образків. Було багато бажаючих і на решту, але залишив ще для своїх друзів. Благали віддати жіночі журнали, переписували з них цікаве. Захоплювалися як багато і які гарні є храми в діяспорі. Цілували фотокартки, де зображено семінаристів і отців Богословів. Плакали і раділи, що ви маєте таку Божу Благодать...

Мої дорогі! Знайте і пам'ятайте, що навіть фотокартки храмів і Богослужень, прислані вами, мають велике виховне значення, велику силу, що запалює в душах жаринку свободи, а головне, навернення народу до нашого солодкого Ісуса.

Приїхавши додому, сів на сходинках. Почали підходити сусіди, розповіли, що до мене щодня приходили люди. Принесли пошту. Був там і Ваш лист, а також від коломийського колеґи Ігоря Кічака. Він відомий в наукових колах СССР як великий знавець „Слова про Ігорів Похід". Його цікаві публікації в „Прапорі" (Харків), „Україні", в багатьох наукових історичних виданнях „втерли носа" не одному „професорові-науковцю", що годуються дослідженням цього твору. І. Кічак багато „відпочив" у Сибіру, тепер робітник-електрозварник. Під вечір зібралися друзі, знову роздивлялися Ваші подарунки і багато розмовляли про те, що релігійні свята треба святкувати за Юліянським календарем. Арґумент такий: Україна від Охрищення святкувала так і непотрібно міняти.

„Наше життя" і „Жіночий Світ" вельми зацікавили жінок-педагогів. Незабаром у моїй хаті збереться актив Вільногірська і створимо осередок української мови, руху за перебудову та жіноче товариство українок. Ми тут члени районного товариства, але вирішили створити свій осередок-філію укр. мови. Пляную обійти вісім дитячих ясел і садків і мати розмову з українками-виховательками. Колись (до 1939 р.) у Львові видавався дитячий часопис „Дзвіночок". У діяспорі видаються дитячі часописи й необхідно якось отримувати бодай примірник для патріотичного й релігійного виховання наших дітлахів. Наші діти не мають патріотичних і релігійних видань.

Вчора ввечорі, коли розійшлися гості, я ревно молився за Вашу щасливу дорогу додому, за панотця Федора, пана Юрія, пані Ольгу, пані Валентину Макогон та їх родини.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про не таку вже й солодку помсту

В останніх днях преса принесла вістку, що в Колюмбії, де іде велика боротьба з торгівцями наркотиками, зрезиґнувала зі свого посту міністер справедливости Моніка де Грейфф, тому що їй, а зокрема її дитині, погрожували вбивством із помсти за акцію проти провідників картелів кокаїни. В слід за цим довідуємося тепер, що подібна помста загрожує також дітям президента Джорджа Буша і їм дали додаткову поліційну охорону.

Така жорстока помста на невинних в цій справі дітях визначних політичних постатей не є нічим новим, а все ж кожний раз як маємо її докази охоплює жах, що можна робити дітей відповідальними за вчинки батьків, чи за те, що вони, ці батьки, стоять на провідних постах у політиці чи суспільстві.

Розуміється, тут маємо до діла із злочинними елементами, в інших подібних випадках, які вже були, ішлося про політичних фанатиків, але питання щодо такого роду не солодкої помсти залишається завжди таким самим: чому мститися на родині, а зокрема на дітях, байдуже, якого віку ці діти є?

У нашому маленькому українському світику, тут на американській землі, ми, на щастя, далекі від таких жахливих родів помсти, про які читаємо в загальній пресі, але і у нас раз-у-раз спостерігаємо дрібні, особисті, але для „жертв" не дуже приємні прояви переслідування дітей за антагонізм серед батьків. Буває не один раз, що такий жаль чи непорозуміння поміж батьками зовсім не мають поважної підстави і тоді ще прикріше, коли із-за „нічого" терплять наші молодші покоління. Часом застановляємося, чи не є це причиною, що дуже часто діти наших громадських активістів самі відходять із українського життя? Але тільки подумаймо, кому приємно бути постійно під мікроскопом тому, що батька або матір знають як „визначного діяча", або тому, що батьки належать до „іншого" табору, у вічному поділі нашої громади?

Коби тільки на тому кінчалося, що тільки міряється життя своїх громадських чи партійних противників гостріше, як своє. Можна знайти ще і багато прикладів, коли з таких дрібних причин діти зазнають прикростей у нашій школі, чи у молодечій організації, не розуміючи, чому саме вони є жертвами непорозумінь старших і вкінці, дійшовши до зрілого віку, повні жалю за несправедливість, відходять взагалі від нашої спільноти.

Часто можна почути пересторогу, коли хтось відверто висловлює свою думку або підносить болячки нашої спільноти: „Уважай, бо за твої слова помстяться на твоїх дітях!"

В іншому випадку почули ми таке запитання: „Мамо, чому пані... мене не любить, тому що ти з нею посварилася?", або сумне ствердження молодої людини: „Мене переслідують за погляди мого батька..."

Різниці поглядів на кожну справу завжди були і будуть, як і різниці характерів та світосприймання. Однак це не сміє відбиватися на відношенні людини до людини, а вже ні в якому випадку на відношенні до родини.

О-КА

Володимир Барагура

НЕЗРИМИЙ ПЕРСТ БОЖИЙ...

Бережіться, а то Він
до вас
Заговорить по-своєму,
Заговорить страшніше
сто раз,
Як в пустині рик грому...

І. Франко „Мойсей"

Існує багато признак, що сповненому безмежної любови до людей Всевишньому терпець увірвався і Його каральна рука, оцей незримий перст Божий досягає розгнуздане, розпусне людство й зіпсутий, розбещений світ.

У нашому столітті відбулися спричинені людьми два жахливі політично-мілітарні катаклізми, а їх відлуння відчувається сьогодні в формі льокальних воєн, домашніх революцій, заколотів і неспокоїв. Вони нагадують сильні землетруси, після яких наступають ще похідні потрясення.

Всі спричинники й учасники цих катаклізмів допустилися найжорстокіших злочинів. Залишаючи на боці полягли на полі бою вояків, згинуло багато мільйонів непричасних людей від воєнних дій і від негуманних вчинків всіх воюючих сторін. І хоч деякі з тих зайвих нелюдських акцій промовчується та приховується, або спихається на окремі одиниці, то факти залишаться незмінними і правда раніше, чи пізніше вийде навер. Це знущання над полоненими, це розстрілювання цивільних людей, це дощентне нищення осель і майна, це концтабори, в яких серед мільйонів погиблих у „голокості" жидів, згинуло безліч людських істот різних рас, національностей, віровизнань. Це зайве докорінне бомблення безборонних ніст, це в життя двічі атомових бомб, це „операція кіл-гол", якою альянти віддали совєтам на певну смерть тисячі борців за болю своїх країн і народів, а з ними й їхні родини. Це штучний голод в Україні, це мільйони закатованих у казематах. ЧеКа, НКВД і КҐБ, чи вивезених на Сибір патріотів. Це релігійні переслідування, виривання з людських душ защеплене самим Творцем почуття віри. І ці переступлення законів Божих, зокрема заповіди любови ближнього, продовжуються.

Бог у своїй доброті й любові дав людству не раз змогу схаменутися, визнати свої провини, покаятися і почати нове праведне життя. Останніми роками Бог робить це за посередництвом Богородиці, яка часто з'являється у багатьох місцевостях у різних країнах і серед різних народів і взиває до каяття. Проте тільки одиниці слухають закликів Матері Божої, загал до них байдужий.

І ось ми є свідками каральної Божої руки — трагедія Чорнобиля, наслідки якої відчули різні країни, наркоманія, статева розпуста й пов'язана з нею грізна недуга „Ейдс" та інші венеричні захворіння, часті землетруси небувалих досі розмірів, нищівні гураґани, часті аварії літаків, жертвою яких падає не тільки людське майно, але й життя.

Одначе людина нищить не лише себе, а й своє довкілля. Це проблема екології. Задля матеріяльних користей люди винищують тварини, рістню, ліси, затруюють повітря, забруднюють воду й захитують баланс у природі.

Яка причина, що людина стала ворогом не лише сама собі, але й довкілля, що зважилася виступити проти такого досконалого Божого твору, яким є світ і життя?

Головні причини — це упадок моралі в усіх ділянках людського життя, захитання віри й релігії, на місце якої випинаються різні культи, сатаністи, антихристи, канібали. Релігію й мораль усунено зі шкіл і з публічного життя. Діти й молодь, а згодом і дорослі не мають підстав етики особистої й суспільної. Все зацікавлення людей звернене на матеріяльні добра з нехтуванням духово-інтелектуальних вартостей. Оливи до вогню доливає порнографія в літературі, мистецтві, фільмі, телевізії. Сьогоднішня людина на своєму життєвому шляху не має ніякого дороговказу, не знає, на що орієнтуватися, не має світила, яке прояснювало б їй життьову путь. Вона наосліп блукає манівцями, губиться на перехрестях і роздоріжжях, не вміє відрізнити добра від зла, стає свого роду твариною, яка живе інстинктами нижчого порядку, змисловими розкошами, неконтрольованими похотями, тримається філософії „карпе дієм" (жий днем), на майбутнє не звертай уваги. Словом перестає бути досконалим Божим створінням.

Тому в поборюванні сексуалізму, наркоманії, бандитизму, расової ненависти, в нехтуванні людським життям не поможуть промови президента держави, ні видатних суспільних діячів. Сепарування Церкви й держави, усунення навчання релігії зі шкіл, відсутність релігійного виховання в родині, злий приклад батьків і довкілля в основах вбиває в дітях і молоді позитивні елементи, заложені Творцем у душі людини.

Якщо прийде „кінець світу", як це вже бувало декілька разів з Божого допусту, то буде це вина останніх і майбутніх поколінь людства, якщо воно далі піде блудними шляхами й манівцями. На місце звироднілого сьогоднішнього світу прийде новий, побудований на здорових проросняx загиблого, як це було після „потопу світу", чи після інших світових катаклізмів у минулому.

Тому треба схаменутися і серйозно взяти до уваги „незримий перст Божий", бо коли Господь промовить на весь голос, то, як пише І. Франко,

Від слів Його гори
дрижать
земля подається...

Катря Гуцал

Дай душі моїй крила

(Материнська пісня)

Приніс син чашу, з носиком задертим,
Як нагороду за „спеллінґ" тут званий.
Тремтячим рухом, віддихом запертим
Вручив утішно подарок для мами.

І рожевіло личко юнакові...
І золотилась чаша на столі...
За осяги, знання чужої мови
Були хвилини радости ясні.

Лиш материнське серце воркотіло,
І тінь журлива не зійшла з чола,
О, сину мій, дай душі моїй крила,
Щоб моя мова теж перемогла!

Щоб хоч на рівні, лиш не другорядна,
Була для тебе джерелом чуття!
І буде мати твоя тоді ладна
Летіти вільно в потойбік життя!

* *Ладна — надсянська говірка — готова.*

Анатоль Вовк

ТВОРЕННЯ БЕЗЛИЦОЇ ЛЮДИНИ В УССР

II.

Пишемо „не завжди", бо у випадку книжок з небелетристики повні імена автора чи авторів можна розшукати у зведенні видавничих даних, „метриці" книжки, яку можна знайти у підсовєтських виданнях (крім тих, що призначені в першу чергу на експорт). Це не стосується, одначе, книжок опрацьованих редакційною колеґією. У трьох частинах „Польсько-українського словника" (Київ, 1958-1960) ніде нема імен членів п'ятичленної його редакційної колеґії, а тільки їхні напівкриптоніми.

Можна знайти докази, що вживання „двоініціялу" замість імени сприймалося в Україні як виключно російська практика. Це підтверджує, наприклад, „Словарь української мови" за редакцією Б. Грінченка, надрукований в Києві в 1907-1909 роках. В ньому на українській титульній сторінці редактор названий як Борис Грінченко, а на аналогічній російськомовній як Б. Д. Грінченко. Отже 80 років тому видавці цього українсько-російського словника уважали, що в українській мові необхідно давати повне ім'я автора чи редактора, тоді як в російській практиці його заступають ініціяли імени і отецтва. Ще 1931 року визначний наш мовознавець і головний творець Харківського правопису на своїй основній праці „Норми української літературної мови" надрукував своє найменування як Олекса Синявський, без отецтва і без отецького ініціяла.

Правда, чимало книжок від часів Грінченка надруковано, де ім'я автора подано одним лише ініціялом, але обов'язковий вжиток двоініціялу сходиться з розгромом українізації на початку 1930 років. Згодом „тричленна форма найменування" — прізвище, ім'я та ім'я по батькові — стала обов'язковою для кожної новонародженої дитини і пристала до кожного совєтського громадянина аж до смерти, чи то в розгорнутій формі, чи в скороченій дво ініціяла і прізвища.

Сотні книжок, видані українцями у вільному світі, засвідчують, що еміґрація зберегла традиційне написання людського найменування — ім'я (або ініціял імени) і прізвище. Але останніми часами відчутний і тут вплив підсовєтських публікацій. Наприклад, у редакційному коментареві відомої української газети читаємо про М. С. Грушевського, тоді як досі ми знали цього найвизначнішого нашого історика тільки як Михайла Грушевського.

Підсумовуючи сказане, уважаємо, що „двоініціял" замість хресного імени, це російський звичай і росіянам його залишімо. Українці від віків вживали повних хресних імен. Цю традицію усюди зберігаймо, не оглядаючись на настанову совєтської бюрократії про обов'язковість вживати ім'я по батькові чи його ініціял.

Очевидно, вживання одного ініціяла з прізвищем — явище у нас дуже поширене і зовсім оправдане там, де хочемо заощадити місце. Все таки, на нашу думку, в кожному тексті слід принаймні один раз назвати людину ім'ям і прізвищем. Дивно, наприклад, виглядала в „Свободі" стаття про гостину нашого правозахисника Лук'яненка в певній країні. У статті говориться 10 разів про Л. Лук'яненка, двічі про Лук'яненка, але ні разу в ній не згадане його ім'я — Левко. (Зате автор подав у статті повне своє ім'я і титул.)

Слід відзначити, що з двоініціялом у нас є ще одне ускладнення. У Центральній і Східній Україні діти дістають при хрещенні звичайно тільки одно ім'я. Тому там у двоініціялі другий ініціял стосується завжди отецтва, імени по батькові. У Західній Україні, як і в багатьох західньоевропейських країнах, дитині дають дуже часто два, а то й три хресні імена. Це саме стосується і більшої частини нашої еміґрації у вільному світі. Західні українці, знову ж за західнім звичаєм, часто вживали і вживають у підписі ініціял другого імени після повного першого. Таким чином у прикладовому найменуванні Степан Ю. Костюк — ініціял Ю. буде стояти замість Юрієвич, якщо він з Центральної або Східньої України, але найбільш правдоподібні замість Юрій, якщо він із Галичини та живе поза кордонами УССР. Для прикладу відомий наш літературознавець і культурний діяч, що підписувався Є. Ю. Пеленський, був галичанин і мав на ім'я Євген Юлій, отже, не вживав отецтва в своєму двоініціялі.

Очевидно ми не збираємося нікому накидати як має писати своє ім'я і прізвище: з отецтвом чи без нього, з одним ініціялом чи з двома, повне ім'я чи скорочено, але ми є проти того, щоб усім живим і мертвим накидувати оцетво, хочуть вони того чи не хочуть (чи не хотіли за життя). Ми також проти напівкриптонімів (двоініціялу і прізвища) у подавані авторства книжок і статтей. Читач має право знати, і часто хоче знати, повне ім'я автора, але він не зацікавлений в імені авторового батька. Не має найменшого сумніву, що легше запам'ятати будь-яке ім'я як двоініціял. Людина, що багато читає, не хоче обтяжувати своєї пам'яті десятками двоініціялів без будь-якого для неї значення, але легко запам'ятає імена авторів, що їй подобалися. Образно кажучи, автор без імени— безлиций. Ініціяли-це лише шифр, код, криптонім, і вони імени не заступлять. Підсовєтську практику узалежнювати оформлення авторства книжки від того чи він письменник (поет, автор, музикант) чи ні, уважаємо дискримінаційною, застарілою і нелогічною. Всіх авторів треба трактувати однаково і всі вони, згідно з нашою традицією, мають право на хресне ім'я, подобається це режимним бюрократам чи ні. Отецтво, ім'я по батькові-це приватна справа кожної людини і в авторстві книжок статті воно зайве, навіть у формі ініціялу. Так уважають навіть і найзавзятіші оборонці українськости імени по батькові. Наприклад, проф. Петро Одарченко ніколи не вживає отецтва в книжках і статтях його пера. Не вживають його і найвизначніші наші мовознавці в діяспорі.

Кінчаючи, варто відзначити, що справа писання найменування людей і вплив на неї „режимних реґуляторів мови" (за висловом проф. Ю. Шевельова),-це тільки частина багато ширшої проблеми: що слід нам прийняти, а що відкинути з сучасного мововжитку в УССР. Тут маємо з одного боку практично схвалення цієї мовної і правописної системи, наприклад, у статтях „професійного мовного редактора" Віктора Поліщука, з другого ж боку наукові дані про її глибинне поросійщення у статтях діяспорних мовознавців. З недавніх статтей тут можна назвати статті Юрія Шевельова, Богдана Перфецького та Богдана Струмінського, з давніших Василя Чапленка. А що вони надруковані у малодоступних загалові виданнях, їх варто б підсумувати для широкого читача у нашій пресі.

„Яка краса..."

(Закінчення зі стор. 1)

КПУкраїни Леоніда Кравчука, який заявив, що він і християнин, і комуніст. Були і говорили представники УКЦ і УПЦ з Єпископом Василиком на чолі.

„Це було так, як сказав Олесь Гончар у своєму привіті: „Тут зібралися не ті, кого привели амбіції... сіяти підозри, культивувати ненависть, нацьковувати одного проти другого'". А ініціятор створення НРУ за Перебудову Іван Драч цитував у своїй доповіді Стуса, Довженка, Яновського у високо поетичному зверненні, — каже Т. Гунчак.

Промовців було багато, складали також зворушливі привіти, але рівночасно, — в дальшому підкреслює наш гість, — йшла конкретна праця над укладенням статуту. Від СКВу і КУК складала привіт Л. Фрідленд, а він від українців із ЗСА. Цілий час нарад і промов великі гучномовці передавали все на площу перед інститутом, на якій не зважаючи на погану погоду, зібралися тисячі людей.

Коли другого дня закінчили читати статут організації — народ плакав на залі і на площі й усі разом могутньо заспівали „Заповіт" зворушено каже Т. Гунчак,

На з'їзді НРУП під час голосування.

Нарід біля будинку з'їзду прислуховується до ходу нарад, що передавались через голосники.

Промовляє Д. Павличко.

Проф. Т. Гунчак вітає з'їзд.

а відтак, коли ми вийшли зі залі, зібрані на площі заінтонували національний гимн „Ще не вмерла Україна". Усі ми разом, хоча був пізній вечір, пішли до пам'ятника Шевченка. Я був там теж 22-го травня цього року, коли вперше побачив декілька національних прапорів — тепер 10-го вересня я їх нарахував понад 60! Але міліція нічого не робила і тисячі людей після півночі розійшлися додому.

„Я свідомий того, що був свідком історичних подій, яких ніяк не можна забути. Ці зворушливі хвилини не давали можливости спати, спокійно думати, реєструвати холодно події. Адже там росте і пробуджується народ, який знайшов себе в цьому з'їзді та в праці Національного Руху. Але, щоб розвинулася дальша праця Народний Рух потребує доконче нашої допомоги. Провідники НРУП мають великі пляни, але щоб це перевести в діло — їм бракує фондів, матеріялів, засобів. Плянується видавання „Народної Газети" під редакцією Анатолія Шевченка, перевидавання книжок історії тощо. Нашим завданням тепер є якнайскорше їм допомогти".

Тут проф. Т. Гунчак інформує, що при Т-ві Української Мови ім. Шевченка створився окремий Фонд допомоги НРУП, до Управи якого увійшли Т. Гунчак, проф. Роман Воронка, Віктор Рудь і Христина Ференцевич, а датки можна посилати на окреме конто Т-ва „Самопоміч" в Нюарку ч. 5786: Self Reliance Fed. Credit Union, 734 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106 "Rukh".

Усі дальші інформації можна отримати від проф. Т. Гунчака: Taras Hunczak, 15 School Ave., Chatham, N.J. 07928.

КОМП'ЮТОР „ГЛИБОКА ДУМКА" виграв у шахового гросмайстра Роберта Бирна. В листопаді минулого року цей комп'ютор виграв світовий шаховий чемпіонат комп'юторів, а в травні ц.р. він виграв у Бен Ларсена, 96-го у скалі світових ґросмайстрів. „Глибока думка" комбінує надзвичайну швидкість, силу вирахування із софістикованою аналізою, яка є розвинена самим комп'ютором. Наближається день, коли комп'ютор виграє на світовому шаховому чемпіонаті.

У ЖЕНЕВІ ПРОХОДИЛО ЗАСІДАННЯ Організації країн-експортерів нафти (ОПЕК), на якому майже розпалася їхня система квот. Наслідком цих непорозумінь було негайне закінчення конференції без схвалення такої важливої справи, як те скільки ропи дозволяється кожній країні видобувати в останньому кварталі цього року. Ні одна з тих країн не хоче, щоби через необмеженість видобування ропи впали ціни оливи на світовому ринку, але коли такі розходження трапляються, то треба дійти до згоди якнайскоріше.

Про стрічку 80-ліття бандуриста Романа Левицького

На чудове інтерв'ю ред. Ольги Кузьмович з бандуристом Романом Левицьким, з нагоди його 80-ліття, та з приводу його творчого глибоколіття, награної і наспіваної стрічки-касетки, що було надруковане в „Свободі" з 27-го липня ц.р., відгукнувся я негайно і попросив прислати мені цю стрічку. Прослухавши я захопився нею і зараз звернувся до Р. Левицького з проханням дозволити мені перевести з ним розмову про цей несподіваний дарунок для нашого кобзарського світу.

Зустріч-розмову я почав із почуттям захоплення: „Дорогий Романе Левицький! Щиро вам ґратулюю! Без ніякої пересади кажу вам, що ваша касетка — одна з найкращих яку я чув. Коли слухав цю тасьму, пригадалось мені те, що я вас просив давніше, а саме, що ми так мало маємо написаного про вас, як заслуженого бандриста. Вже в наступному виданні журналу „Бандура" хочемо подати ті матеріяли. В дальшому ході розмови я задавав питання, а кобзар відповідав.

Питання: Будьте ласкаві, розкажіть нам про ваше нове мистецьке досягнення „Стрічку 80-ліття".

Відповідь: Вона, ця стрічка, з'явилася мені несподівано і раптово, як і всі інші важливі події на моїй нелегкій життєвій дорозі. Слухайте, як воно до цього прийшло. Недавно прочитав я у „Свободі" посмертну згадку, пера відомого журналіста проф. В. Барагури, про св. пам'ять мого шкільного товариша В. Сидорака. З тої статті я довідався, що він залишив двох дорослих синів-соколів. Старший — лікар, а молодший — музикознавець Марко, має свою професійну звукозаписну студію в Ню Йорку. Мене та вістка так сильно захопила, що я вже не мав спокою ні в день, ні в ночі. Зараз таки другого дня ранком я домовився, що приїду подивитись на його студію і ...може що з того вийде. Признаюся, що Марко, спершу, побачивши мене, старого, не дуже то з великим ентузіязмом поставився до моєї пропозиції записати стрічку, мовляв, він дуже зайнятий, а кошти запису тепер дуже високі. Був би я пішов з нічим, одначе, як то кажуть „для усякого случаю", привіз із собою свою бандуру і запропонував йому, що заграю і заспіваю одну пісню, щоб він зорієнтувався, чи буде велика проблема для нього зробити запис. Він погодився, подивившись наперед на годинник, бо в Америці відомо, час дуже дорогий. Коли я виконав цю пісню, а він її записав і переслухав, тоді сказав, співайте ще другу, а потім ще одну і ще одну. На годинник вже недивився. Домовились ми на день і годину запису. Зробив цей запис Марко, чудова людина на моїй дорозі життя, за одним віддихом, без ніяких зупинок, повторень чи перешкод.

Питання: Розкажіть ще про саму стрічку, про пісні, які ви вибрали.

Відповідь: На стрічці є 17 пісень. Переважно ті, що я їх співав на виступах. Тут мушу ще додати, що в останньому часі я почав виступати з бандурою перед американськими слухачами і тут диво, мій несподівано великий успіх перед американськими студентами і професорами музики додав мені відвагу і охоти продовжувати в моєму похилому віці кобзарювання, йдучи за традицією давніх кобзарів.

Ось Вам програма стрічки:

1. Пісня про кобзаря — з драми „Невільник" муз. М. Кропивницького, 2. Мрія, 3. Казка, 4. Зірка — І. Шамо, 5. Карпатська осінь — Кось Анатольський, 6. Осінь, 7. Пісня про сонце, 8. Вишивана сорочка, 9. Волошкова — лемківська народна пісня.

Друга сторона:

1. Мавка — О. Білаш, 2. Іхав козак, 3. Летять ніби чайки — Ю. Рожавська, 4. Літа минають — слова і музика Д. Циганків, 5. Колискова — В. Симоненко — Р. Левицький, 6. Виший — М. Пироженко, Г. Китастий, 7. Зеленеє жито — музика та орпацювання М. Щоголь, 8. Україно-зоре — В. Личко — Е. Козак. Ще хочу додати, що деякі пісні не мають поданого ні автора ні композитора. Це тому, що я їх не знаю, чи не міг відшукати.

На кінець ще мушу похвалитися і прочитати першого листа з оцінкою моєї стрічки від незнаного мені, але дорогого мені Н. Горішного: „Вашу дуже гарно награну касетку слухав кілька разів. За словами Шевченка можу сказати „Бандуристе, орле сизий"! Грайте, грайте нехай наша бандура несе нам славу по цілому світі! Давайте нам другу касетку. Боже Вам допомагай, прожити ще довго, довго. Ваша гра на бандурі прекрасна. Всего Вам найкращого бажає Микола Горішний".

Ми ще довго говорили. Кобзар розповідав з притаманим йому гумором, гумором яким ми любуємося, читаючи його Небелиці Діда Паляниці. Дуже важливе те, що стрічка записана по професійному: звуки бандури звучать чітко і точно, голос — чудовий, а слова дуже виразні.

Хочу додати від себе особисто, що в кожній пісні наш дорогий кобзар передає глибину своїх почувань про життя та любов до свого невтомного українського народу. Доказує нам, що так як співає в пісні „Літа минають", „В юність чи в старість, життя на радість", і що він сам ще „у вісімдесять років, все серцем молодий".

Доручую цю стрічку не тільки усім що люблять кобзарське мистецтво, але всім тим що в кожному віці почувають себе молодими.

Микола Чорний

У Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1)

риство Української Мови ім. Т. Шевченка, про екологічне Товариство „Зелений Світ", про Товариство „Меморіял", про Асоціяцію Міжнародних Україністів і про Народний Рух України за Перебудову. Підкреслив, і те, що в проводі майже всіх тих товариств є письменники або люди пов'язані з видавничою чи літературною творчістю.

На закінчення своєї розповіді сказав, що коли є питання, то радо постарається на них відповісти, а питань до нього було чимало, почавши від правопису і букви „Г" через самонепошанування української мови до відкриття архівів, повернення в літературне життя творчости репресованих письменників, відновлення Українськоїн Автокефальної Православної Церкви, легалізацію Української Католицької Церкви та можливостей співпраці над правописним словником української мови і дозвіл на виписування громадянам України закордонної чужомовної та української преси.

Треба ствердити, що редактор О. Микитенко непогано вив'язався зі свого обов'язку, відповідаючи на поставлені питання, а в деяких випадках йому на допомогу приходили присутні на залі члени української місії при ООН, Володимир Чорний та Юрій Шевченко.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ НАШОГО ДОРОГОГО БРАТА УЛЮБЛЕНОГО ВУЙКА

бл. п. адвоката

МИКОЛИ НАСАДЮКА

який упокоївся 7-го жовтня 1988 року
складаємо як нев'янучий вінок на Його могилу
100 дол. на ПРЕСФОНД „СВОБОДИ"
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Сестра — ОКСАНА КУЗАН та
ПАЗЯ БУРАК з родиною

Ділимося сумною вісткою, що 18-го вересня 1989 р., на 94-му році життя, упокоївся в Бозі мій Найдорожчий МУЖ

бл. п.

АДОЛЬФ ПІОРКОВСЬКИЙ

ПОХОРОН відбувся 21-го вересня 1989 р. в Ґарден Ситі, Мишиґен.
Горем прибита:
дружина — АННА ПІОРКОВСЬКА
ближча і дальша Родина в Америці, Україні і Польщі.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що 27-го вересня 1989 р. на 81-му році життя відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, БРАТ, ДІДУСЬ І ШВАҐЕР

бл. п. мґр прав

Іван Городиський

нар. 15-го січня 1909 р. в Дрогобичі, Україна.

ПАНАХИДА буде відправлена у вівторок, 3-го жовтня 1989 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОНИ у середу, 4-го жовтня 1989 р. о год. 9:30 ранку з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а відтак на український католицький цвинтар св. Духа в Гамптонбурґу, Н. Й.

В глибокому смутку:
дружина — ІРИНА
син — ПЕТРО
сестра — ОЛЬГА в Україні
внучка — ІРИНА
братова — МИХАЙЛИНА ГОРОДИСЬКА
шваґрова — ТЕОДОРА БРИТТАН з чоловіком РОМАНОМ та з синами АДРІЯНОМ І ЮЛІЯНОМ з Родинами
та ближча і дальша Родина в Україні

З Волі Всевишнього 28-го вересня 1989 р. по довгій та тяжкій недузі відійшла від нас у Вічність Найдорожча
ДРУЖИНА, МАТИ І СЕСТРА

бл. п.

ІВАНКА ЯРОШ БОБ'ЯК

проживши 66 літ.

ПАНАХИДА в неділю, 1-го жовтня 1989 р. в похоронному заведенні в Кергонксоні, Н. Й. о год. 7-ій веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в понеділок, 2-го жовтня 1989 року о год. 10-ій рано в церкві св. Трійці, а потім на місцевому цвинтарі.

В глибокому смутку:
чоловік — РОМАН
дочка — АННА НАГІРНА з чоловіком ЛАДИМИРОМ
син — ОЛЕСЬ з дружиною СОФІЄЮ
брати —
ВОЛОДИМИР ЯРОШ з дружиною МАРІЄЮ
СТАХ ЯРОШ з дружиною МАРТОЮ і сином АНДРІЄМ
шваґер — ВОЛОДИМИР БОБ'ЯК з Родиною
шваґрова — ГАЛЯ ШКУДОР з Родиною
свати — БОГДАН КАЧОР з дружиною ІВАННОЮ і сином ІВАНОМ
та ближча і дальша Родина в Америці й Україні

Величаво-радісний Український День

Кожного року вже по традиції Відділ Комітету Українців Канади в Торонто влаштовує Український День, що відбувся в неділю, 10-го вересня ц.р. на оселі „Київ" біля Овквилл і проходив під гаслом 175-ліття з дня народження Тараса Шевченка.

Величавим ми назвали його тому, що пройшов він під кожним оглядом успішно і на високому мистецькому рівні, вшануванням того, що з народу створив націю і на її сторожі поставив слово.

Радісним, бо проходив він в часі, коли „встає Україна" і вперше побіч тисяч учасників ми вітали наших братів й сестер з України з різних її частин, включно з мистецьким ансамблем „Ватра" зі Львова, який своїм чудовим співом радував учасників, які спонтанно, часто із сльозами в очах, його виступ вітали. Так, далеко від рідних Києва і Львова зібралась „соборна Україна" на „Києві" в Канаді.

Хоч зранку покрапляв дощик, а захмарене небо ніби й не заповідало найкращої погоди, це ніяк не перешкодило й не задержало біля 4,000 — а по полудні їх було значно більше — від участи у програмі Українського Дня. Точно о год. 11-ій ранку був Соборний Молебень в намірення українського народу, який правили отці митрофорний протоєрей Петро Бублик, митрофорний протоієрей Василь Романюк і крилошанин Іван Ващук при гарному співі збірного ювілейного хору св. Володимира під диригентурою Нестора Олійника. Всі три отці виголосили короткі проповіді, в яких передали привітання і благословення від Митрополита Василя і Владики Ізидора. Многоліттвієм для українського народу і учасників закінчено молебень.

По Молебні була перерва, під час якої чисельні учасники мали змогу гоститися гарно і смачно приготованими обідами членкинь з Відділу Комітету Українок Канади під проводом Катрусі Воловець. Учасники оглядали оселю, молилися на цвинтарі за своїх близьких і знайомих, купували книжки, образи, овочі, мед і т.п. Цвинтар св. Володимира ще новий, але вже прийняв до себе, на жаль, поважне число покійників, між ними кільканадцять визначних духовних і світських. Скрізь тут видніють нові гарні пам'ятники з домінуючими УПА і 1-ої УД УНА. Оглядаючи пам'ятник УПА, Святослав Караванський сказав: „Тут ми повинні збиратися часто". І дійно зустріли ми там дуже багато відвідувачів, мали змогу поговорити із Й. Терелею і іншими. Оселя „Київ" стає щораз кращою, впорядкованою і привабливою. В гору піднімаються новонасаджені дерева всюди квіти, взірцевий порядок.

Другу мистецьку частину розпочала вступним словом Оксана Родак, національні гимни кандський і український виконала оркестра СУМ „Батурин" під керівництвом О. Брезденя. Голова Відділу КУК інж. Ярослав Соколик коротким словом офіційно відкрив програму і під рясні оплески привітав чисельних учасників гостей з України, головного доповідача С. Караванського, представників урядових чинників, президента СКВУ мґра Юрія Шимка та представників українських організації Торонто і околиці. Привіти зложили: провінційні посли: Даґ Коротерз і Д. Фліт, мейор Овквиллу Ен Малвелу, радний Торонто Василь Бойчук, П. Рослуцький, привіт з України, закінчений його віршем „У 175-ліття Т. Шевченка", що учасники привітали ентузіястичними оплесками. Ю. Шимко, вітаючи учасників, зупинився над подіями в Україні, підкреслив наші у цьому напрямку завдання. Наша допомога Україні тепер є потрібною і ми мусимо їй допомогати. Думки президента учасники піддержали рясними оплесками солідарности. Збірний ювілейний хор св. Володимира під диригентурою Н. Олійника, при супроводі піяністки Оксани Сушко, гарно виконав „Реве та стогне Дніпр широкий", аранж. Г. Китастого і „Сонце заходить", муз. Роздольського, сольо М. Сушка.

Молодь Пласту, СУМ, ОДУМ і МУНО гарно відрецитували „Поклін Тобі, Тарасе". Молодий і надійний співак-соліст з України М. Седик при фортепіяновому супроводі А. Чорнописької відспівав дві народні пісні, „Мамині руки" і „Ой не шуми луже". Чоловічий хор „Обнова" під диригентурою інж. Петра Бубели дуже добре виконав „Думи мої" і „Зелений гай", фортепіяновий супровід Ірина Ямищак.

Головну доповідь виголосив С. Караванський, в основу якої вложив „Рік української мови" у пов'язанні до її стану в Україні і на чужині.

Дівочий хор „Ясмінь" під мистецьким керівництвом Христини Гарасовської-Шевчук, в супроводі фортепіяну, виконав ряд народних і стрілецьких пісень, а оркестра „Батурин" знаменито відіграла кілька народних, маршових і стрілецьких точок. Мистецький ансамбль „Ватра" зі Львова, під мистецьким керівництвом Ігора Білозора, виконав дві пісні. Оригінально звучало „Многая літа". Це був їх виступ заохоти до участи у їх концертах, що мали відбуватися в найближчих днях в Торонто і околиці. Подих пісні з України у знаменитому виконанні викликав бурю щирих і довготривалих оплесків.

На закінчення знов виступив збірний ювілейний хор св. Володимира, який знаменито виконав „Ой три шляхи широкії", муз. Топольницького, сольо С. Сахно, „Учітеся, брати мої", муз. Д. Котка, і „Заповіт", обр. К. Стеценка, який присутні вислухали стоячи.

Цікава, на високому мистецькому рівні програма, кожну точку якої публіка сприймала з великим ентузіязмом-оплесками. Зворушуючими були точки, які виконували гості з України. Програмою добре і справно проводили молода членкиня ОДУМ Оксана Родак.

Опісля відбувся розіграш подарованої вази, з якої дохід передано на побудову пам'ятника Т. Шевченка у Львові. На сцену вийшла голова Підготовчого комітету Марія Шкамбара, яка доложила всіх старань, щоби Український День випав якнайкраще. Так і сталося. У щирих словах подякувала вона всім, що до того успіху причинились. Рівнож дякуючи П. Рослуць кому за привіт з України, просила передати ще більш щирий поклін Україні, за яку ми ніколи не забуваємо і забути не можемо. Так щиро, як голова Підготовчого комітету дякувала всім, так і її подякував інж. Я. Соколик.

Сонце хилилось до заходу, повівав спокійний легенький вітер, який, підхопивши спонтанний могутній спів тисячних голосів „Ще не вмерла Україна", здавалося, що понесе їх за далекі моря до нашої поневоленої батьківщини України, з запевненням, що ми разом з нею.

Василь Дідюк

Успіхи нашої молоді

А. Мандзій із знайденими в розкопах глечиками.

Рочестер, Н.Й. — При кінці серпня повернувся із двомісячної прогульки в Україну студент стейтового мишиґенського університету, Адріян Мандзій.

Це не була звичайна прогулька (така, яку він відбув минулого року із своїми друзями автом), це була наукова прогулька. Андріянові, студентові археології пощастило бути запрошеним, в рамках програми обміну науковців, брати участь у розкопах в Україні.

Розкопи над Дністром в околиці села Бернішівка (Вінницька область) переводили Інститут археології з Києва та Педагогічний інститут з Кам'яниця Подільського. Поля, на котрих переводилися розкопи, були замешкані ще в передісторичних часах. Під час розкопів було знайдено кости, домашнє знаряддя, як глечики, миски, ножики, зернотерки, кам'яні сокири, антропоморфічні фігури та залишки жител.

Студенти розкопували скитські могили, знаходили сліди трипільської культури, чернігівської культури, та чернигівсько-слов'янської культури.

Ця подія є тим важна, що це вперше українець з Америки і до того перший американський горожанин мав нагоду студіювати археологію України не з книжок, але із справжніх розкопів українського чорнозему над Дністром.

ОНК

Лист...

(Закінчення зі стор. 2)

Одночасно з цим листом відправляю і вдячного листа моєму дорогому Отцю Духовному.

Дорога сестро! Зачитайте чи розкажіть якнайбільшій кількості українців в Рочестері наші прохання:

1. Навчайте своїх дітей рідної мови. Україна воскресне і вони приїдуть на рідну землю місіонерами, просвітителями, будівниками нової, демократичної України. Батьківщині будуть потрібні добрі фармери-господарі, священики, науковці, різні фахівці. У нас навіть прості люди говорять, що коли здобуде Україна волю, наші українці з діяспори приїдуть на Батьківщину і будуть навчати нас добре господарити. Дорогі! Не вважайте себе навіки відірваними від неньки-України. Ми воскреснемо і возз'єднаємося. Здобуде Україна належне їй місце в світовій співдружності демократичних, процвітаючих держав. На сльозах, крові і кістках ваших батьків, дідів, прадідів... народиться самостійна наша держава і її майбутня доля в руках молодих.

2. У діяспорі багато українських патріотичних організацій, кінцева ціль у всіх одна — самостійна Україна. То ж у нас всіх повинна бути непорушна єдність і любов. Тактика різна, але ж стратеґія одна. Наша неєдність — сила ворогів наших. Наша історія — гіркий досвід тому. Єднаймося, братаймося і самовіддано борімся. Жодних непорозумінь!

3. Посилайте на Україну своїм родичам, знайомим і незнайомим газети, журнали, літературу — релігійну і світську. Посилайте старі, прочитані книжки, передавайте туристами. Фотокартки, листівки... все-все, що сприяє вихованню національної свідомости, об'єднує до боротьби за Божу науку, защастя народу. Посилайте старі дитячі часописи, (здається у Вас „Веселка", „Лис-Микита"). Необхідно лагодити листування школярів, молоді. Нехай „СУМ" та інші юнацькі організації беруть цю справу до своєї діяльності. „СУМ", „ОУК" налагоджують зв'язки з жінками України. Агітації й пропаґанди нам необхідно вчитися у большевиків, а єдності і дружби у жидів. Особливо нас тут пригнічує і турбує, що в діяспорі є українці, байдужі до Церкви, рідної мови, культури, наших славних традицій, бо ж там це не відбирається грубою силою, терором, тюрмою — се ж добровільна зрада Богу, Україні, народу, людству. Це духовна деґрадація. Невже ті, хто зазнав совєтського життя здатний на таке. Наші деякі атеїсти, деякі збайдужілі до віри починають розуміти, що, як каже народна мудрість: „Без Бога — ані до порога", вже по московській і київській телевізії передають, щоби вивчати Святе Письмо, бодай на гуманітарних факультетах ВУЗів. Я прошу і благаю всіх українців — християн всіх українських парафій Рочестеру активно відвідувати свої храми, ревно молитися і за нас, за Україну, жити всім у злагоді й любові, бо ми щодня все більше довідуємося правду про ваше життя. Майже всі українські часописи все більше повідомляють про вашу культуру, духовність, вірність традиціям і все це з великим захопленням, похвалою, як приклад для нас. Будь ласка, посилайте нам побільше фотокарток ваших храмів, Богослужень, про дитячі організації, українські школи, про ваше життя, про все-все. Ми будемо поміщати такі фотокартки в наші самвидавські часописи, влаштовувати виставки „Життя українців в діяспорі". „Життя жінок, дітей, чоловіків" й інше. Фотокартки підписуйте з поясненням; де, що, хто, прізвища, посади і т. д. Покажіть, як ґаздині готують страви, про старгреньких за кермом авта. Все, що біля вас звичайне і буденне, для наших людей являє великий інтерес, а головне виховує, примушує думати і відповідно діяти... По можливості надсилайте по кілька примірників. Ми змогли б зробити невеликі пересувні виставки для наших школярів, молоді, жінок, чоловіків, релігійного життя, тобто тематичні.

Дорога сестро Марусю! Я так багато хочу, хочеться все обійняти, якнайбільше зробити для наших ошуканих, задурманених діток, молоді, жінок то ж перепрошую за таку велику турботу.

З глибокою повагою, щиро, ваш брат у Христі Володимир З.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В дописі А. Гладиловича п.з. „Ювілейний з'їзд дрогобичан" („Свобода" з 14-го вересня ц.р.) речення, яким починається четвертий уступ, має виглядати так: „У з'їзді взяло участь близько 90 зареєстрованих осіб і декілька гостей". В тому місці допису, де є згадка про привіти учасникам з'їзду, треба читати: „Фура" і „Іванусевих".